

Hoofdstuk 1

Wonderboek of goochelcursus?

Over de taal en het ontstaan van de Cursus

Intro

Mensen die voor het eerst in aanraking komen met de Cursus zeggen meestal: 'Wat een rare titel, *Een cursus in wonderen!*' Ze vragen spottend: 'Is dit soms een cursus om te leren water in wijn te veranderen of over water te lopen? Nou, dat wil ik ook wel hoor!' Of: 'Is dit een groot illusionistisch handboek om te leren goochelen? Waar kan ik die trucs vinden?' Net over de hobbel van de titel heen krijgen nieuwkomers meteen de volgende horde te nemen: de christelijke terminologie van de Cursus: God, Jezus, Heilige Geest, vergeving en verzoening. 'Laat maar, daar heb ik al eens eerder iets over gehoord en daar ben ik nu juist net vanaf gekomen!' Als ze dan toch een paar regels durven te lezen, zeggen ze: wat ingewikkeld geschreven. En het wordt er allemaal niet beter op wanneer ze te horen krijgen dat het een doorgegeven boek is. 'Een wat?' Een doorgegeven boek. En helemaal slecht wordt het wanneer ze fronsend vragen: door wie dan? en tot antwoord krijgen: door Jezus. De meesten haken hier bij voorbaat af, ze krijgen de kriebels. Dus redenen genoeg in handen van het ego om het boek voorgoed weg te leggen en er nooit aan te beginnen.

Veel Cursus-studenten hebben enige schroom om, in contact met anderen, over de Cursus te beginnen en zeker om het ontstaansverhaal te vertellen. Het is ook een wonderlijke geschiedenis en niet een waar je bij je nuchtere vrienden graag mee aankomt. Als je zelf enthousiast bent, is een goede vuistregel: ga niet ongevraagd over de Cursus vertellen, het boek

vraagt niet om zendelingen, we hoeven er niet mee langs de deur. Ik zei wel eens voor de grap dat ik stickers zou laten drukken om op het boek te plakken met de tekst: *Slechts voor inwendig gebruik. (Driemaal daags een dosis.)* We gaan er anderen niet mee op het hoofd meppen om ze te overtuigen. Wacht dus tot iemand je ernaar vraagt, want dan mag je ervan uitgaan dat er enige openheid en ontvankelijkheid is voor een antwoord. Soms komt die vraag in de vorm van: 'Wat is er met jou gebeurd? Je bent veel rustiger geworden, je zit lekkerder in je vel, je ogen stralen. Kun je mij dat ook leren?' En dat is zonder meer de beste ingang.

Natuurlijk zijn er ook mensen voor wie bovenstaande niet geldt en die vanzelf onweerstaanbaar tot de Cursus worden aange-trokken. Iemand vertelde dat ze door het inpakpapier heen de kracht van de Cursus kon voelen en zei meteen: 'Dit is het!' Anderen horen er iemand over praten, en weten meteen vanbinnen: dit is mijn boek. Iemand leest erover en wordt ten diepste geraakt en gaat ernaar op zoek. Een ander treft een half verscheurd exemplaar van de Cursus in een verlaten huisje in Spanje aan, door de vorige bezitter als vuil achtergelaten. Ze begint erin te lezen en is nooit meer opgehouden. Iedere Cursus-student heeft wel een bijzonder verhaal hoe zij/hij aan de Cursus gekomen is. De Cursus lijkt eerder ons te vinden dan omgekeerd.

Niet voor iedereen, en toch verplicht

Al is de inhoud universeel, de Cursus is niet voor iedereen bestemd. Dit is een belangrijk punt. Het is een misvatting te denken dat we de wereldvrede dichterbij kunnen brengen door ervoor te zorgen dat een exemplaar van de Cursus in handen komt van de president van de VS, de secretaris-generaal van de VN, de opperrabbin van Jeruzalem of de paus van Rome. Maar het is wel geprobeerd. De wereldvrede brengen we alleen dichterbij door zélf vrede te vinden.

De Cursus is er niet voor iedereen. Dat wil zeggen: de *specifieke vorm* van *Een cursus in wonderen* is niet voor iedereen bestemd. Je moet redelijk intelligent zijn, aan zelfreflectie willen doen, enige vorm van zelfdiscipline hebben, en liefst in een westerse (christelijke) cultuur zijn opgegroeid. Zelf zegt de Cursus dat hij maar één van de duizenden wegen is die mensen terug naar Huis, terug naar God kunnen leiden.

Er zijn vele duizenden andere vormen, alle met dezelfde uitkomst. (H1.4:2) *

Het is juist zo mooi dat er voor iedereen, van welke culturele, religieuze of zelfs atheïstische achtergrond ook, een specifieke vorm is die aan zijn speciale behoeften voldoet, waarmee hij de weg terug naar zijn wezenlijke Zelf kan vinden. 'En wie zijn Zelf kent, kent het Al', wisten de gnostici tweeduizend jaar geleden al. En de Cursus zegt over zichzelf dat hij 'werd gezonden om het pad van licht voor ons te ontsluiten, en ons stap voor stap te leren hoe we terug kunnen keren naar het eeuwige Zelf dat we dachten te hebben verloren' (WdI.hV.In.5:4).

Evenmin is het de bedoeling om mensen van hun spirituele pad af te halen en ze daarvoor in de plaats de Cursus aan te bieden. We hoeven niemand tot de Cursus te bekeren. Het is ook niet de bedoeling dat de Cursus het heilige boek voor een nieuwe wereldreligie wordt, of dat er een cultus omheen wordt gebouwd of een kerk. De Cursus is in principe een zelfstudieboek, een studie die je individueel onderneemt. Een weg naar binnen. In het Voorwoord zegt de Cursus over zichzelf: 'Hij beoogt slechts een manier aan te reiken waarmee sommige mensen in staat zullen zijn hun eigen Innerlijke Leraar te vinden' (Vw.p.viii). *Sommige* mensen, niet alle.

* Achter citaten vind je de code van de vindplaatsaanduiding. Zie voor een toelichting hiervan achterin dit boek p.173.

En toch zegt de Cursus ook van zichzelf: 'dit is een verplichte cursus'. En dat direct al op de eerste bladzijde, op de eerste regel van de Inleiding (Inl.1:2). Nog een reden voor veel mensen om het boek maar meteen dicht te slaan. Het lijkt wel of de Cursus doelbewust een dam voor ons opwerpt om eraan te beginnen. Die zin over de 'verplichte cursus' wordt vaak misverstaan, alsof er gezegd zou worden dat je er niet aan ontkomt om *deze* Cursus te gaan doen. Dat is onjuist. Beter kun je zeggen dat je ooit een voor jou bestemde *vorm* van de universele cursus-terugnaar-Huis gaat doen, die in die zin verplicht is, omdat je dit *aan jezelf* hebt beloofd, aan jezelf verplicht bent. Er is een existentiële onvermijdelijkheid: ooit zal elke ziel zich God herinneren en naar Huis toe gaan. Maar als het zo is dat deze Cursus wel de voor jou bestemde vorm is, dan *is* het een verplichte cursus, dan heeft je diepste wezen ooit al eens Ja gezegd. En als je dat eenmaal hebt herkend en erkend, wil je niets anders meer.

De titel

De titel is de bescheidenheid zelf: *Een cursus* en niet *De cursus*. Veel mensen citeren de titel overigens verkeerd en spreken over 'De cursus van wonderen'. Dat is tweemaal mis. Door zijn titel alleen al laat de Cursus de mogelijkheid open dat er andere wegen zijn die naar de herinnering van de liefde leiden. Het is inderdaad een *cursus*, dat wil zeggen dat we een methode of manier aantreffen die ons stap voor stap iets gaat leren, zoals een cursus Frans of algebra. En waarin onderricht deze cursus ons? In wonderen. Dat klinkt op het eerste gehoor nogal behoorlijk vaag. Tot we gaan begrijpen wat de Cursus onder een wonder verstaat: een wonder is een omslag in onze waarneming, een innerlijke aangelegenheid dus. En zo'n omslag gaat van angst naar liefde, van schuld naar onschuld, van conflict naar vrede. Door een wonder gaan we anders denken, kijken, ervaren en handelen: kortom, anders leven. Dat is steeds het doel van de Cursus.

Wonderen zijn uitingen van liefde, maar ze hoeven niet altijd een zichtbare uitwerking te hebben. (T1.I.35)

Dit wordt speciaal gezegd voor mensen die uit zijn op een uiterlijk effect, een spectaculair resultaat. Wonderen voltrekken zich in essentie vanbinnen. Waar we eerst met ogen van angst naar een bedreigende wereld keken, zien we nu met ogen van vergeving een veilige wereld. De Cursus leert ons dat er maar twee menselijke emoties zijn: liefde en angst en dat we elk moment van ons leven hiertussen een keuze maken. De keuze voor liefde noemt de Cursus het wonder.

Het wonder vergeeft, het ego verdoemt. Geen van beide heeft een andere definitie dan deze. (VvT.2.10:1-2)

Hierom wordt een wonder ook wel een correctie genoemd (W.dIII.13.1:1), een correctie op de angstige, veroordelende manier van waarnemen van het ego. Het wonder corrigeert de vergissingen van het ego precies daar waar ze zijn begaan. Onze enige verantwoordelijkheid is om ontvankelijk te zijn voor wonderen, om te luisteren naar die Innerlijke Leraar. En dat leert de Cursus ons onder andere met de 365 lessen van het Werkboek, voor elke dag van het jaar een (zie hoofdstuk 4).

De taal

‘Waarom is de Cursus toch zo ingewikkeld geschreven?’ verzuchten beginnende studenten vaak. En gevorderden ook nog regelmatig. De taal van de Cursus dient een didactisch doel dat onderdeel uitmaakt van het grote overkoepelende doel van de Cursus. Dat laatste is om ons bewust te maken van het denksysteem van het ego, zodat we er ‘nee, dankjewel’ tegen kunnen zeggen. De Cursus beoogt een verandering in ons denken te bewerkstelligen, en het middel dat hij daartoe gebruikt is de taal. Onze taal is vergeven, of vergiftigd, van ego-

denken. Dus wanneer iemand daar een wig in wil drijven, zodat we ons daarvan bewust worden, dan maakt hij noodzakelijkerwijs gebruik van hetzelfde middel dat hij juist ongedaan wil maken. Anders gezegd: de moeilijkheid van de taal van de Cursus zit niet zozeer in de taal zelf, als wel in het stugge ego-denken in onze denkgeest. Uiteindelijk is de Cursus simpel, als je eenmaal ziet waar hij over gaat. De moeilijkheid zit in onze gehechtheid aan het ego-denken, dat we in eerste instantie als de enige manier van denken aanvaarden. En nu komt er een Cursus die ons uitlegt dat er een ander soort denken is, maar hij bedient zich van taal die we in eerste instantie lezen zoals we alle taal interpreteren, namelijk als onderdeel van het ego-denken.

De taal wordt dus gebruikt als een didactisch middel om ons te laten stilstaan, ons denken even stop te zetten, zodat we in die korte stilte ontvankelijk worden voor iets anders. Daarom is vaak niet meteen duidelijk waar een verwijzend voornaamwoord naar terugverwijst. Daarom zijn er dubbelzinnigheden en ambiguïteiten die niet zijn opgelost. Daarom staan er bijvoorbeeld dubbele ontkenningen in een zin. Het zou heus heel wat makkelijker zijn om te lezen: 'bevestig de waarheid', dan 'ontken de ontkenning van de waarheid' (T12.II.1:5). Maar de betekenis is een heel andere. Er staat in feite: zeg nee tegen datgene wat een ontkenning van de waarheid is, namelijk het ego. Als vertalers kregen we dan ook de strikte opdracht om geen enkele dubbele ontkenning tegen elkaar weg te strepen en de zin positief te maken. (Lees eens het *Aanhangsel* helemaal achterin de Cursus over de vertalersrichtlijnen.) Ken Wapnick hield ons voor: 'Buig de Cursus niet naar de lezer, maar buig de lezer naar de Cursus.' Zouden we de Cursus aanpassen aan het begripsniveau van de lezer, dan zouden we in wezen het doel van de Cursus tenietdoen. We zouden de lezer steunen om te blijven denken volgens zijn oude egopaden in plaats van zich daarvan bewust te worden en er bovenuit te stijgen. Juist door een zin meerdere malen te moeten

lezen voor we hem begrijpen, gebeurt er iets in ons denken. Daar verschuift iets. En dat is precies de plek waar de Cursus op is gericht: onze denkkeest. Dat is de plek waar de correctie door het wonder moet plaatsvinden.

Overigens kunnen we de boodschap van de Cursus niet missen als we gewoon verder lezen. Meestal geeft hij een paar regels later antwoord op de vraag die een paar zinnen daarvoor in ons opgekomen is. Dat is de algemene ervaring. Bovendien herhaalt de Cursus zich vele malen in allerlei gradaties en toonaarden. Hij herneemt een bepaald thema soms tientallen pagina's later, maar dan vanuit een ander perspectief. Hebben we het de eerste keer gemist, dan is er goede kans dat we het nu opeens wel zien. Zoals Ken Wapnick wel zegt: de Cursus is als een symfonie geschreven. Het beste is overigens daarnaar te luisteren met ons hart en niet met ons analytisch vermogen. Of anders gezegd: samen met de Heilige Geest in plaats van met het ego.

De christelijke terminologie

Hetzelfde is het geval met de christelijke terminologie, ook die dient een didactisch en correctief doel. Ook hier geldt dat de correctie daar moet plaatsvinden waar de vergissing is begaan, zoals de Cursus zelf hierover zegt. In tweeduizend jaar christendom zijn we op een bepaalde manier gaan denken over God, Heilige Geest, Jezus, de kruisiging, de opstanding, de Zoon van God, zonde, verzoening, schepping enzovoorts. Deze begrippen liggen diep verankerd in ons denken, in onze westerse cultuur, zelfs als we niet christelijk zijn opgevoed. Maar het voornaamste is dat ze wederom vergeven zijn van ego-denken. Neem bijvoorbeeld de kruisiging van Jezus. Daarvan leerden we dat die nodig was als zoenoffer om God zich weer met zijn schepping, wij dus, te laten verzoenen. Alleen via Jezus' kruisdood was dit mogelijk. Hier liggen vreselijk schuldbeladen denkbeelden aan ten grondslag over God, zonde, straf en

verzoening. En een van de doelen van de Cursus is om juist dat soort denken te corrigeren. Aan het begin van de hoofdstukken 3 en 6 in het Tekstboek schrijft Jezus uitgebreid over zijn kruisiging en hoe die eigenlijk bedoeld was, en welke verkeerde ego-denkebeelden eromheen zijn ontstaan.

Het is zo essentieel dat al dit soort denken wordt uitgebannen, dat we er zeker van moeten zijn dat niets van dien aard in je denkkeest achterblijft. Ik werd niet 'gestraft' omdat *jij* slecht was. (T3.I.2:9-10)

Het hele idee dat Jezus voor onze zonden aan het kruis gestorven is, wordt hier gecorrigeerd. Het is een totale misvatting die, vanuit het ego gezien, geen ander doel had dan om ons schuldig te laten zijn aan Jezus' dood. We zijn door onze 'zonden' de moordenaars van Jezus. Dat betekent dat we voor eeuwig slecht en zondig zijn. Het resultaat is dat we 'een bittere angst voor God hebben' (T3.I.1:6), omdat we zijn straf moeten vrezen. Wat dus verlossing had moeten zijn, wordt totaal op z'n kop gezet en wordt nu een volkomen veroordeling.

Zulke anti-religieuze concepten sluipen in veel religies binnen. Toch hoort de ware christen daarbij stil te staan en zich af te vragen: 'Hoe is dat mogelijk?' (T3.I.1:7-8)

En dan verklaart Jezus klip en klaar:

God gelooft niet in vergelding. [...] Hij rekent jou je 'zondige' daden niet aan. Is het dan waarschijnlijk dat Hij ze mij aanrekenen zou? (T3.I.3:4,6-7)

Het is buitengewoon verhelderend om deze paragraaf uit hoofdstuk 3, getiteld: 'Verzoening zonder offer', eens helemaal te lezen, om je oude denkebeelden hierover schoon te maken. En als je vervolgens wilt weten hoe de kruisiging werkelijk bedoeld was, lees dan de eerste paragraaf uit hoofdstuk

6, getiteld: 'De boodschap van de kruisiging'. Daar corrigeert Jezus en passant nog enkele andere misvattingen uit het Nieuwe Testament.

En na deze correctie kunnen we vervolgens die oude woorden nieuwe inhoud geven, is God geen wraakzuchtige boze God meer, is Jezus onze oudere broeder die ons voorgaat op de weg naar Huis, en zijn we allen samen de Zoon van God. 'Is hij de Christus? Ja zeker, samen met jou' (VvT5.5:1-2). En dat wijst naar een belangrijke correctie op het oude christelijke denken, namelijk dat Jezus de *enige* Zoon van God zou zijn, exclusief en speciaal. Maar hoe zouden we aan de traditionele aansporing om Jezus na te volgen kunnen voldoen, als we niet in wezen aan hem gelijk zouden zijn? – De Cursus kan er dus voor zorgen dat God, Jezus en de Heilige Geest weer weldadige termen voor ons worden.

Jezus de auteur van de Cursus

Hierboven horen we in de citaten Jezus rechtstreeks in de ik-vorm tegen ons spreken. Daarmee laat hij zich kennen als de auteur van de Cursus. Voor Helen Schucman, de vrouw die de Cursus genoteerd heeft via innerlijk dictaat, was dat een angstige erkenning. Ze noemde zich destijds een militante, joodse atheïste die bovendien psycholoog was. En zij kreeg opeens een stem te horen waarvan ze moest erkennen dat die van Jezus afkomstig was! Ze was er bepaald niet blij mee, om het zacht te zeggen. Voordeel was wel dat ze zich nooit liet voorstaan op het feit dat zij 'de vrouw was die Jezus channelde', zoals zoveel mediums. Ze was zich steeds bewust dat het niet haar materiaal was, dus was er geen enkele reden tot trots. Deze houding is zelfs een waarborg gebleken voor de zuiverheid van haar noteren van het dictaat.

Nu hoef je helemaal niet te geloven dat Jezus de eigenlijke auteur van de Cursus is om er baat bij te hebben. Wanneer jou dat in

de weg staat, is het zelfs beter je helemaal niet met het auteurschap bezig te houden. De Cursus is vooral praktisch. Ga het doen, pas de lessen en denkbeelden in je leven toe en ervaar wat het met je doet. Dat scheidt vertrouwen in de boodschap zelf. Maar mocht het wel behulpzaam voor je zijn, dan kun je Jezus rechtstreeks vragen jou te helpen en zijn uitgereikte hand nemen. Veel mensen ontkomen er niet aan om geraakt te worden door het gezag waarmee de boodschap van de Cursus wordt verteld. Je gaat in de Cursus een aanwezigheid voelen, een heel sterke leraar die waarheid spreekt. En als het je helpt is er niets op tegen om deze leraar bij zijn naam te noemen: Jezus.

Deze cursus is van hem gekomen, want zijn woorden hebben je bereikt in een taal die je kunt liefhebben en begrijpen. Zijn er andere leraren mogelijk om de weg te wijzen aan hen die een andere taal spreken en een beroep doen op andere symbolen? Zeker, die zijn er. (H23.7:1-3)

De christelijke taal is er dus een die ons vertrouwd is, die we zonder angst kunnen verstaan, die aan onze behoeften beantwoordt. En wederom benadrukt Jezus dat de Cursus maar één van de vele wegen is, en dat iedereen een weg krijgt aangeboden in een vorm die hij kan liefhebben en verstaan. Jezus is niet Gods enige Helper, dat zou buitengewoon onpraktisch zijn.

Want Christus neemt vele vormen aan met verschillende namen, totdat hun eenheid kan worden herkend. (VvT5.6:3)

Van onze kant bekeken zijn het er vele met vele namen, van de 'andere kant' bekeken zijn al die Helpers één.

Mannelijke termen

Een uitvloeisel van de joods-christelijke terminologie is ook dat de Cursus spreekt van 'Zoon van God' en niet van 'Dochter',

van 'Vader' en niet van 'Moeder' als hij God aanduidt, en van 'broeder' en niet van 'zuster' als hij naar een medemens verwijst. Voor veel vrouwen is dit ook een hindernis om met de Cursus te gaan beginnen. Had dat dan niet ook even gecorrigeerd kunnen worden, dat was toch in één moeite doorgaan? Het aardige en merkwaardige is dat dit masculiene taalgebruik in zichzelf ook al een correctie is. Namelijk op ons idee dat we een lichaam zijn met een bepaald geslacht. Sommige vrouwen hebben hier inderdaad een hobbel te nemen, om dit denkbeeld in zichzelf te laten corrigeren en te vergeven. Mannen moeten overigens hetzelfde leren, dat we geen lichaam zijn, mannelijk noch vrouwelijk. En dat ook God geen geslacht heeft, omdat hij geen lichaam is. Het haalt heel oude beelden en oordelen naar boven, met maar één doel: om gecorrigeerd te worden en met andere inhoud te worden gevuld. En dat gebeurt in onze denkkeest. Iemand vertelde eens dat ze alle 'broeders' in de tekst had doorgestreept en vervangen had door 'mensen'. Dat kan nauwelijks de bedoeling van de Cursus zijn. Daar gaat het nooit over de vorm en altijd over de inhoud, nooit over verandering buiten ons, maar altijd over verandering in onze denkkeest. En blijkbaar is dit mannelijk taalgebruik voor vrouwen geen echte hindernis, want in groepen en bij lezingen is het aantal vrouwen gewoonlijk beduidend hoger dan de vertegenwoordigers van het andere geslacht.

Het ontstaan van de Cursus

Hierboven noemden we al even de naam van Helen Schucman die de Cursus via innerlijk dictaat heeft doorgekregen van Jezus. Dit ontstaansverhaal is al op vele plaatsen verteld en ook in het Nederlands na te lezen. ** Toch past een korte

** O.a. in *Inleiding tot Een cursus in wonderen*, van Ken Wapnick, *Het verhaal achter Een cursus in wonderen* van Patrick Miller, en in het Engels: Robert Skutch, *Journey without distance; The story behind A Course in Miracles*. Recent verscheen in het Nederlands het heel uitgebreide verhaal van het leven van Helen Schucman en haar optekening van de Cursus: *Een leven geen geluk*, ook van de hand van Ken Wapnick. Een fascinerend en briljant boek. Zie de literaturopgave.

weergave daarvan in dit inleidende hoofdstuk, waarbij de focus ligt op de principes van de Cursus zelf waarvan dit verhaal een fraaie illustratie is.

Het verhaal van *Een cursus in wonderen* begint in 1965 met Helen en haar collega Bill Thetford, beiden als psycholoog werkzaam in het Medisch Centrum van de Columbia University in New York. Daar heerste onder collega's een erg vijandige en competitieve sfeer. Op zekere morgen zei Bill tegen Helen, voordat ze weer zo'n vergadering vol onenigheid en strijd binnen zouden gaan: 'There must be another way', er moet toch een andere manier zijn om met elkaar om te gaan en ik ben vastbesloten die te vinden. Voor hem een lange speech. En Helen zei, al evenzeer tegen haar gewoonte in: 'Ik zal je helpen zoeken.' Hier waren twee mensen met een gemeenschappelijk doel. Twee denkkeesten verenigd in één intentie. En de kracht daarvan, zegt de Cursus, is zo sterk dat wat zij willen de Wil wordt van God (W185.3:1). Al hadden ze geen idee wat ze precies zochten.

Daarna begon een reeks paranormale ervaringen, visioenen en bijzondere dromen bij Helen. Een van de laatste was een ervaring in een grot waar ze binnenging en een perkamenten boekrol vond op twee stokken met een verweerd touwtje eromheen. Met enige moeite opende ze die en in het middenpaneel las ze: GOD IS. Toen ze hem naar links afrolde verschenen er talloze kleine lettertjes en een stem zei haar: als je die kant verder gaat zul je alles over het verleden weten. Ze rolde de boekrol terug en rolde hem naar rechts open. Toen hoorde ze weer de stem, die zei: als je naar rechts gaat zul je alles over de toekomst weten. Ze aarzelde geen moment voor ze ook deze kant van de rol weer dicht rolde. Ze zei heel beslist dat ze niet in het verleden of de toekomst geïnteresseerd was. 'Ik houd me hierbij' zei ze, en wees naar het middenpaneel: God is. De stem was zeer bevestigend toen die zei: 'Dankjewel, ditmaal is het je gelukt.' Ze wist dat het een soort test was waar-

voor ze eerder blijkbaar niet was geslaagd, maar nu had ze de juiste keuze gemaakt. En ze wist toen niet dat ze de juiste keuze had gemaakt voor miljoenen mensen, die ooit door haar Cursus geholpen zouden worden in hun weg terug naar God. God kan immers alleen in het heden worden gevonden.

Daarna begon die stem haar te dicteren. Op een avond belde Helen in paniek Bill op. 'De stem blijft maar zeggen: Dit is een cursus in wonderen, maak aantekeningen alsjeblieft. Wat moet ik daarmee?' Als psycholoog hoorde ze nu stemmen en vreesde ze gek te worden. Bill gaf het enig wijze antwoord in zo'n situatie mogelijk, waar we hem niet dankbaar genoeg voor kunnen zijn: 'Doe maar wat die stem zegt en laten we daarna samen bekijken wat het inhoudt. Als het zinnig is, kun je kijken of je ermee door wilt gaan en wat het te zeggen heeft. En als het wartaal is kunnen we het ook altijd nog verscheuren en komt niemand het ooit te weten.' Dat stelde Helen gerust.

Helen kende een soort steno wat ze voor het dictaat gebruikte. Elke morgen kwamen ze vroeger op kantoor en dan las Helen aan Bill haar aantekeningen voor die Bill dan uittikte. En vaak verkeerde Helen daarbij in een staat van paniek. Bill moest haar dan met één arm ondersteunen terwijl hij met de andere hand de zaak uittipte. Dit dictaat ging zeven jaar lang door. Zo ontstond geleidelijk het boek dat we nu als *Een cursus in wonderen* kennen, als antwoord op hun verzoek naar een betere weg. Jezus gaf Helen en Bill ook heel specifieke aanwijzingen om hun eigen relatie te verbeteren. Want relaties zijn het werkveld waarop de Cursus werkzaam is. Deze persoonlijke boodschappen zijn in de definitieve editie van de Cursus weggelaten.

Helen was ambivalent jegens de Cursus en zijn auteur. Haar ego was evenzeer in strijd met de inhoud van het boek als haar Hoger Zelf zich had overgegeven aan toewijding voor

deze taak. Van haar is de uitspraak overgeleverd: 'Ik weet dat wat er in het boek staat waar is, maar ik geloof er niet in.' De Cursus riep veel weerstand en angst in haar op omdat de inhoud ervan zo totaal tegengesteld was aan alles waarin zij geloofde. Bills functie was vooral er een van aanmoediging en steun, zonder hem was de Cursus nooit afgekomen, en had Helen er het bijltje bij neergegoid. Zo werd het een gezamenlijke onderneming, precies volgens de principes van de Cursus.

De Cursus werd niet in trance doorgegeven, het was geen automatisch schrift of iets van dien aard. Het was een soort innerlijke bandrecorder die behoorlijk snel werd afgespeeld. Het steno was dus noodzaak. Helen was volkomen bij bewustzijn, kon haar dagelijkse klussen doen en middenin een zin de telefoon opnemen, waarna het dicteren gewoon verderging waar het gebleven was. En wat dit precies betekent wordt duidelijk wanneer men weet dat bijna de gehele tekst in jambische pentameters, ofwel Shakespeare's ritmiek, is gezet. Alleen als Helen weigerde verder te gaan kon ze gespannen en angstig raken en kreeg ze bezorgde slapeloze nachten, tot ze weer het noteren op zich nam, meestal aangespoord door haar man Louis die haar ongedurigheid niet langer kon verdragen.

Helen en Bill zagen beiden dit werk als hun heilige plicht en mede daarom is de Cursus zo accuraat neergeschreven en uitgetikt. Het dicteren ging door tot september 1972. Toen was, na zeven jaar, het Tekstboek, het Werkboek voor studenten en het Handboek voor leraren gereed, later gevolgd door de Verklaring van termen. Dit zijn de delen waaruit de Cursus bestaat. Het Tekstboek bevat de filosofische en metafysische achtergronden van dit denksysteem, en ontleedt nauwgezet de listen en lagen van ons ego. Het Werkboek telt 365 lessen, voor elke dag van het jaar één. Het is een praktisch zelfstudieprogramma. In het Handboek voor leraren worden de belang-

rijkste vragen beantwoord en in de Verklaring van termen worden de belangrijkste begrippen nader toegelicht.

Helen en Bill dachten dat dit uitgebreide en diepzinnige materiaal hooguit voor een handjevol mensen bestemd zou zijn. Het stond in ordners gebonden in een afgesloten kast op hun kantoor. En daar was het blijven staan als niet een zekere Ken Wapnick op het toneel verschenen was. Hij is degene die samen met Helen nogmaals vanuit haar steno-aantekenboeken de gehele tekst redactioneel is doorgedaan. In samenspraak met Jezus en Helen heeft hij interpunctie aangebracht, alinea-indeling, paragraaftitels en hoofdstuktitels toegevoegd, kortom de tekst persklaar gemaakt. Dat nam een jaar in beslag. Toen hadden ze weer een stapel ordners (er waren nog geen tekstverwerkers, dus alles moest opnieuw met de hand worden uitgetypt). Vervolgens bezocht Judy Skutch Helen en Bill, ze hadden afgesproken in het Medisch Centrum van de Universiteit. Tijdens de lunch in het restaurant aldaar zei Judy als bij ingeving: 'Jij krijgt een innerlijke stem door is het niet?' Waarop Helen geheel verschoot en Bill zei dat ze maar beter naar hun kantoor konden gaan. Helen wilde er niet over praten en zeker niet temidden van collega's die hun gesprek misschien konden opvangen. Ze wilde aanvankelijk Judy het materiaal niet laten zien, maar Bill zei: 'Ze gaat het toch een keer zien, waarom niet vandaag?'

Nu waren er vier mensen bij betrokken. Ze vroegen zich af hoe en of dit materiaal uitgegeven moest worden. Als een uitgever de stapel ordners zag was zijn eerste reactie er meestal een van: dit is zo niet uit te geven, dit moet ernstig worden ingekort. Maar de vier wisten dat dit niet de bedoeling was. Ze werden stil en vroegen aan Jezus wat er met het materiaal moest gebeuren. Waarop het antwoord kwam: 'Make the commitment first', zeg er eerst Ja tegen. En toen ze dat deden en weer vroegen wat ze ermee moesten, was het antwoord: alleen iemand die volkomen toegewijd is aan het materiaal kan

het uitgeven. Ze keken elkaar aan, ze hadden alle vier gezegd dat ze dit materiaal waren toegewijd. Dus een van hen moest het uitgeven. Helen zei dat haar taak erop zat met het noteren van het dictaat. Bill zag ook dat zijn aandeel was vervuld. Ken zag zichzelf meer als leraar dan als uitgever. Bleef over Judy, die geen uitgeefervaring had maar wel een heleboel vrienden en een Foundation die behulpzaam zouden kunnen zijn. Judy was bereid het weinige geld van haar Foundation erin te steken, zelfs haar persoonlijke geld, maar het hoefde niet. Enige dagen later werd ze gebeld door iemand uit Mexico die een kopie van het materiaal had gekregen en die door een innerlijke stem ertoe geleid was een stuk land te verkopen. Het geld bood hij Judy aan, en het bleek precies genoeg voor de eerste druk van 5000 exemplaren in drie gebonden delen. 'Make the commitment first' is een belangrijke leefregel. Alleen als we aan een goede zaak zijn toegewijd, en we ons niet met de vorm bezighouden, zullen we alle steun ontvangen die we nodig hebben. En gebeuren er wonderen.

Vanaf hier heeft de Cursus zijn weg over de gehele wereld vervolgd. Inmiddels is hij in 24 talen vertaald en is 90% van de wereldbevolking in staat de Cursus in zijn eigen taal te lezen. Wie een overzicht wil zien van alle landen en groepen die er op de wereld mee bezig zijn, kan terecht op de website van de Foundation for Inner Peace. Daar vind je ook alles over alle vertalingen (www.acim.org).